

Številka: 007-52/2016/2

Datum: 29. 6. 2016

Ministrstvo za javno upravo
Služba za lokalno samoupravo
gp.mju@gov.si

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o občinskem redarstvu – EVA 2016-3130-0025

Zveza: Vaš dopis št. 032-61/2016/30, z dne 20. 6. 2016 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je prejel vaše zaprosilo za posredovanje pripomb k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o občinskem redarstvu – EVA 2016-3130-0025 (v nadaljevanju: predlog zakona). V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo mnenje IP z vidika varstva osebnih podatkov.

IP po pregledu predlaganih dopolnitev sprememb predloga zakona ugotavlja, da se na obdelavo in zbiranje osebnih podatkov nanašajo oziroma bi se lahko nanašali med drugim členi: 4 (spremembe 12. člena), 9 (spremembe 18. člena) in 12 (vnos novega 28.a člena) predloga zakona. IP uvodoma izpostavlja načelno pripombo, ki velja predvsem za 4. in 12. člen predloga zakona, in sicer morajo biti v skladu z Ustavo RS in ZVOP-1 zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov urejeni z zakonom. Predlog zakona pa npr. v 4. členu določa pooblastilo občinskih redarjev glede dostopanja do evidenc v zvezi z ugotavljanjem identitete, pri čemer niti ta člen niti drugi členi ZORed ne določajo, za katere evidence naj bi šlo in katere osebne podatke, naj bi se preverjalo. Podobno nejasna je glede namena obdelave osebnih podatkov določba 12. člena predloga zakona v zvezi z vođenjem evidence prisilnih sredstev. Zato IP v zvezi s tem pripominja (v nadaljevanju podajamo konkretne pripombe k obema členoma), da mora v skladu z 38. členom Ustave RS zbiranje, obdelovanje in namen uporabe oziroma obdelave osebnih podatkov določati zakon (tudi podzakonski predpis ne zadošča).

K 4. členu (sprememba 12. člena ZORed)

Predlog zakona predvideva med drugim spremembo drugega, četrtega in petega odstavka 12. člena ZORed, ki določajo način izvajanja pooblastila občinskega redarja glede ugotavljanja identitete, in sicer nov drugi odstavek določa, da »Identiteto ugotavlja občinski redar tako, da osebo na primeren način ustavi in ji pojasni razlog ustavitve, nato zahteva izročitev javne listine z njeno fotografijo, ki jo je izdal državni organ, da listino pregleda ter primerja in preveri podatke v ustreznih evidencah«. Iz obrazložitve predloga zakona ni razvidno, zakaj bi moral občinski redar preverjati podatke v 'ustreznih evidencah' (zakaj ne zadošča vpogled v javno listino), pri čemer predlog zakona niti ne določa, za katere evidence naj bi šlo, za namen ugotavljanja identitete pa bi načeloma po mnenju IP moral zadoščati vpogled v javno listino in podatke v njej.

Nadalje naj bi smel v skladu z novim četrtem odstavkom tega člena občinski redar, če dvomi v pristnost javne listine, ali je oseba nima, ali identitete ni možno z gotovostjo ugotoviti, ugotavljati identiteto z razgovorom, v katerem preverja podatke o identiteti s pomočjo podatkov iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, drugih listin, s pomočjo drugih oseb ali na drugem kraju ali na način, ki ga predlaga oseba, če je varen in razumen.

Iz besedila novega 12. člena ZORed tako izhaja, da želi predlagatelj zakona tako rekoč izenačiti pooblastila policije in občinskih redarjev glede dostopanja do različnih zbirk osebnih podatkov v zvezi z ugotavljanjem identitete (gre za pooblastili ugotavljanja identitete s strani občinskih redarjev ter ugotavljanja identitete po 41. členu ZNPPol s strani policije), pri čemer sploh ne določa (omejuje) nabora podatkov niti ne opredeljuje, za katere zbirke naj bi šlo. Celo nasprotno iz besedila predloga zakona je mogoče razumeti, da so mišljene

najrazličnejše (morda vse) javne evidence in zbirke osebnih podatkov, kar je povsem neustrezno in nesorazmerno glede na razlog, ki ga pooblastilo občinskega redarja zasleduje, to je ugotavljanje identitete osebe (pred postopkom s strani policije), ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženje, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Gre torej za situacije, ko je zelo verjetno, da se bo v postopek, če običajen postopek ugotavljanja identitete s strani občinskega redarja z vpogledom v javno listino ne bo zadoščal, vključila policija.

Takšna zakonska določba, kot je pojasnjeno zgoraj, tudi ni skladna z Ustavo RS, saj pomeni splošno pooblastilo, brez opredelitve namena preverjanja in brez omejitev nabora podatkov ter evidenc, do katerih naj bi občinski redarji na tej podlagi dostopali. Navedeno potrjuje tudi samo besedilo novega petega odstavka tega člena, ki določa, da občinski redar obvesti policijo, če ne more ugotoviti identitete osebe, policija pa ugotovi identiteto osebe.

Zato ocenjujemo, da je treba predlog zakona v tem delu dopolniti oziroma zožiti. Širitev pooblastila občinskega redarja 'na zalogo' in neomejeno je v tem delu nepotrebna, neprimerna in nesorazmerna glede na cilj in siceršnje naloge občinskih redarjev. Omogočanje neposrednega dostopa občinskih redarjev do različnih evidenc, zato pomeni nesorazmeren in neprimeren poseg v zasebnost posameznikov. Vsaka takšna širitev kroga oseb, ki bi na ta način dnevno dostopale do neomejenega števila evidenc, pa odpira tudi nova vrata za možne zlorabe.

K 12. členu (vključitev novega 28.a člena ZORed)

V skladu z novo predlaganim 28.a členom ZORed se na novo vzpostavi evidenca uporabe prisilnih sredstev, ki jo vodi občinsko redarstvo. V njej se vodijo: podatki o občinskem redarju, ki je uporabil prisilno sredstvo: osebno ime in njegovi rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj), podatki o osebi, zoper katero je bilo uporabljeno prisilno sredstvo, podatki o dogodku, v katerem je bilo uporabljeno prisilno sredstvo in ocena uporabe prisilnega sredstva. Opozarjamo, da predlog zakona nikjer ne določa namena vodenja te evidence, ter kdo vse dostopa do podatkov v njej. Prav tako so določeni le nabor osebnih podatkov o občinskem redarju, ne pa tudi nabor osebnih podatkov, ki se vodijo o osebi, zoper katero je bilo uporabljeno prisilno sredstvo.

Nadalje predlog zakona v predlaganem drugem odstavku novega 28. člen ZORed še določa, da se podatki v evidenci hranijo dve leti po datumu uporabe prisilnega sredstva. Po poteku tega roka se podatki izbrišejo oziroma uničijo. V zvezi s tem IP ugotavlja, da to samo po sebi sicer ni problematično, vendar iz nobenega dela predloga zakona oziroma obrazložitve ni mogoče razbrati, kaj naj bi bil razlog za določitev tega roka. Ocenjujemo namreč, da bi lahko bil v določenih primerih zelo verjetno ta rok nepotrebno dolg (če se bo izkazalo, da so bila prisilna sredstva uporabljena ustrezno in brez posledic za vpletene), v primerih, ko pa bi zaradi uporabe prisilnih sredstev ali morebitnih kršitev/zlorab pri tem prišlo naknadno do različnih disciplinskih ali sodnih postopkov, pa bi lahko bil ta rok prekratek. V skladu z 21. členom ZVOP-1 pa se osebni podatki lahko shranjujejo le toliko časa, dokler je to potrebno za doseg namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali. Po izpolnitvi namena obdelave se osebni podatki zbršejo, uničijo, blokirajo ali anonimizirajo, če niso na podlagi zakona, ki ureja arhivsko gradivo in arhive, opredeljeni kot arhivsko gradivo, oziroma če zakon za posamezne vrste osebnih podatkov ne določa drugače. Zato predlagamo, da se v skladu z namenom (ki (še) ni določen) rok hrambe v evidenci uporabe prisilnih sredstev ustrezneje opredeli.

Predlagamo, da upoštevajoč vse navedeno besedilo predloga zakona ustrezno dopolnite v skladu z Ustavo RS in ZVOP-1.

Lepo vas pozdravljamo,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Jerše,
namestnica informacijske pooblaščenke